

בית יוסף על פי תורת הנסתר ☸ אורה חיים סימן כ"ז

ספר

בית יוסף

על פי תורת הנסתר

חלק א'

נעתיק קצת מהספר בית יוסף על פי תורת הנסתר

מרון רבינו הבית יוסף זיע"א היה גדול מאוד בנסתר והיה לו מגיד כמבואר באריכות בספר עמק המלך, והרבה הלכות כתב בספרו בית יוסף - המחבר - דברים שכתוב בזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל, ונביא לדוגמה כמה פעמים:

הלכות תפילין סימן כ"ז

ז' כריכות

שולחן ערוך (סימן כ"ז סעיף ח'): ארץ רצועה של יד כדי שתתקין את הזרוע, ויקשר ממנה הקשר ותמתח על אצבע אמצעית, ויכרך ממנה על אצבעו שלשה כריכות, ויקשר. ונוהגים העולם לכתוב על הזרוע ששה או שבעה כריכות:

בית יוסף (סימן כ"ז): ולא נזכר בדברי הפוסקים כמה פעמים צריך לכרוך הרצועה על הזרוע והעולם נוהגים לכרוך שש או שבע כריכות:

שער הכוונות (דרושי תפילין דרוש ה'): סדר הנחת התפילין בתחילה יקשור תפילין של יד בזרועו השמאלי על הקיבורת ויכסה זרועו בטלית כדי שתהא הנחת תפילין בהצנע. ואח"כ יכרוך הרצועה סביב זרועו ז' כריכות כנגד שבעה נערות הראויות לתת לה כמבואר אצלנו עניינם. ואחר שיכרוך הז' כריכות אז יניח תפילין של ראש ולא קודם הכריכות ואחר שכבר הניח תפילין של ראש וכו' אז יתן וכו' כריכות הרצועה סביב האצבע האמצעי הנקרא אמה כדרך הטבעת העגול של הקידושין הניתן באצבעה וצריך לכרוך שם ג' כריכות והכריכה העליונה תהיה בפרק האמצעי של האצבע הזה. וב' כריכות תחתונות בפרק התחתון המחובר אל כף היד שלא כדברי המתייהרים לכרוך כל הג' כריכות בפרק התחתון ושיבוש הוא בידם.

פרי עץ חיים (שער התפילין פרק י): ואחר כך יכרוך בפרק האמצעי של הזרוע ז' כריכות, והם נגד שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך כמו שידעת.

מגן אברהם: ג' כריכות. ב' בפרק התחתון וא' בפרק העליון (כוונת ושל"ה) והעולם נהגו בדרכים אחרים ואין להם עיקר בגמ' ובפוסקים: שבעה. ובכוונות כתוב לעשות ז' כריכות וכ"כ של"ה: התיתורא. רק יהא תלוי כעין של ראש (ד"מ מהרי"ל) ומ"מ בשעת הנחה יניח הרצועה עליה שלא תזוז ממקומה עד שיניח ש"ר ואח"כ יסירנה ויכרוך (ע"ה):

באר היטב: כריכות. אחד בפרק האמצעי ב' בתחתון. האר"י ז"ל: כריכות. וכ"כ האר"י ז"ל ועי' יד אהרן:

שערי תשובה: ובספר שלמי ציבור ראיתי שכתב בשם ספר זר זהב כת"י למהר"י צמח והביא שם דברי מהר"ש וויטל וכתב ... ובסוף דבריו כתב שראה בחלום להרב מהרח"ו ז"ל אשר האמת נכון עליו ואמר לי הנה בספר הכוונות בדף עצמו שמ"כ אורך הרצועה תמצא ראייה יותר ברורה והוא נכונה וחזקה והוא שתמצא ענין קשירת תש"י יקשור תחילה תש"י ויקין ז' כריכות סביב הזרוע כו' (ר"ל שיקשור תחלה היו"ד עם התפלה ש"י וזהו קשירות היו"ד לבד

בית יוסף על פי תורת הנסתר ☸ אורה חיים סימן ל"א

ר"ל ע"י הידוק הרצועה נקשרת היו"ד על התפלה) ותיכף ימשוך הרצועה סביבות הזרוע לעשות ז' כריכות ולא אמרתי כ"א קשירת היו"ד כדברי הרשב"י מן הטעם הכתוב בשמו וכן אמרתי כמ"ש וכן תעשה ע"כ החלום. ... מיד משם ממשיך לזרוע לכרוך הז' כריכות וכן משמע קצת בסוף דבריו הוי א"ש דדברי הבר"י ובמח"ב לא סתרי אהדדי.

משנה ברורה: או שבעה. ואנן נהגינן שבעה [אחרונים]. ועיין בשע"ת שמסיק דאין לעשות אלו הז' כריכות רק על הזרוע דלא כקצת שנוהגים לעשות ג' כריכות על הקיבורת וד' על הזרוע: ובספר בית יוסף עפ"י תורת הנסתר [בכת"י] מובא כמו"כ **מספר עמק המלך**.

שולחן ערוך סימן ל"א אין להניח תפלין בחול המועד

מרון המחבר:

א. בשבת ויום טוב אסור להניח תפלין, מפני שהם עצמם אות ואם מניחים בהם אות אחר, הנה זלזול לאות שלהם.

ב. בחל המועד גם כן אסור להניח תפלין מהטעם הזה בעצמו שימי חל המועד גם הם אות:

זוהר הקדוש (שיר השירים) – מתורגם ללשון הקודש

רב המנונא סבא אמר כן: אלו הם ימים שנקראים טובים. והם תפלין של ראש, שהן התפלין שהקדוש ברוך הוא מניח אותן, ועל כן נקראות טובים, משום שהן מאירות בראש הקדוש העליון.

ובכל מקום, ימים טובים הם תפלין של ראש, שהקדוש ברוך הוא מניח אותן. חלו של מועד, שלא נקרא יום טוב, אלו תפלין של הזרוע, שהרי אין ללבנה מעצמה כלום, אלא מאור של יום טוב.

תפלין של זרוע, שהיא תפלה של יד, אין מאירה אלא מתוך האור של תפלין של ראש. תפלין של ראש - ימים טובים. תפלין של זרוע - חלו של מועד. ויפה אמר, וכך הוא.

ועל זה, חלו של מועד הוא לענין עבודה, כמו שיום טוב. וצריך שמחה כמו שלו. ומשום כן, בימים הללו, שהם תפלין של רבון העולם, אסור להניח שאר התפלין, שהרי הימים הללו, שהם תפלין עליונים, שורים על ראשיהם של ישראל הקדושים.

רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אביו. אמר לו, מילא תפלין של ראש, ששורים על ראשיהם של העם הקדוש ביום טוב. תפלין של יד, שהיא חלו של מועד, איך אנו אוהזים אותה?

אמר לו, משום שאנו אוהזים אותה, והיא ז"ד כהה, אסור לעשות עבודה בצד שלה, וצריך לעשות שמחה בצד התפלין של ראש.

והעם הקדוש אוהזים את התפלין של רבון העולם, ושורים עליהם ביום טוב ובחלו של מועד, ואסור להעביר את התפלין של רבון העולם מעל ראשיהם להניח תפלין אחרות, שהם דגמא ודיוקן למטה.

למלך שרצה לשמור את עבדו, אמר לו, עשה (חותם) כמו דיוקן החותם שלי. כל זמן שאותו דיוקן יראה עליך, כלם יזועו ויפחדו ממך. אחר כך מתוך אהבה עליונה שאוהב אותו המלך, נתן בידו חותם של החותמת העליונה שלו. כיון שאחזי החותם העליון של המלך בידו, נטל ממנו אותו הדיוקן שהוא עשה.

בית יוסף על פי תורת הנסתר ☸ מצוות צריכות כוונה

אם אותו העבד דוחה את החותם העליון של המלך בשביל אותו החותם שהוא עשה, ודאי בן-מות הוא אותו העבד, משום שעשה קלון בחותם המלך ואינו חושש לכבודו, ומשום כך אסור לעם הקדוש לדחות את חותם המלך העליון ששורה עלינו, משום הדיקון הזה שהם עבדים (שאנו עושים).

זה במועד ובחלו של מועד, וכל שכן בשבת, שהכל שורה עלינו. שבת של ערב שבת - תפלה של יד. שבת של היום - תפלין של ראש.

וכך מסדר הקדוש ברוך הוא את העם הקדוש האהוב שלו, בחל - אותם תפלין שעשו בדיקון החותם של המלך, להיות שמורים בכל הצדדים. בשבת ומועד, שהם ימים טובים, והתפלין של רבון העולם ממש - מעבירים אותו דיוקן, ומניחים את התפלין של רבון העולם. אשרי העם הזה, שבידם החותם העליון של המלך.

מי שמניח תפלין צריך לשמח, ועל זה כתוב ושמחת בחגך. בתפלין של רבון העולם צריך לשמח, והשמחה הזו במועד ובחלו של מועד, בתפלין של ראש, ובתפלין של הרוע.

ביום טוב, מאותו הריח העליון - שמניך טובים, תפלין של ראש. בחלו של מועד - שמו תורק שמך, תפלה של יד, שעולה להאחז בדרך נסתר בתפלין של ראש.

על כן עלמות אהבוך - ביום טוב האחרון של חג, שהרי תפלה של יד נשלמת ומוארת בשלמות, ולחלק חלק לכל, לכל אותם מחנות וצבאות שלמעלה, ולכל אותם המחנות והצבאות שלמטה. ועל כן עלמות (אהבוך, אותם) המחנות והצבאות שלמעלה, העולמות והמחנות והצבאות שלמטה.

פרי עץ חיים (שער מקרא קודש פרק ה): אין מניחין תפילין בחול המועד.

מצוות צריכות כוונה

אמירת לשם יחוד:

האמירה בפה מקורו בזה"ק (תזריע נא): "בכל מעשיו של האדם צריך שיהו כולם לשם הקדושה". חשיבות הזכרת שם ה' על כל פעולה שאדם עושה: חשיבות קיום המצוות בשלוש קומות: מחשבה, דיבור ומעשה. מבואר בזה"ק הקדוש (פרשת וירא ק). "כעניין הזה מי שרוצה להדבק בקדושה, שהרי במעשה ובדיבור ובכוונת הלב תלוי הדבר" (תרגום). וראה בזה"ק עניין יחוד קוב"ה ושכינתיה (קדושים פג.)
וז"ל:

ובאריז"ל (בשער רוה"ק) כתב: "וקודם שאדם יעשה איזה מצווה או צדקה יאמר ליחוד שמא דקוב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו (תרגום: ביראה ובאהבה) וברחימו ובדחילו בשם כל ישראל, ויכון לקיים שם י"ה שהם דחילו ורחימו עם ו"ה שהם קוב"ה ושכינתיה".
בשו"ע (או"ח סימן ס' סעיף ד') פסק להלכה שמצוות צריכות כוונה. וביאר המשנ"ב (ס"ק ז') שבכל מצווה יש ב' כוונות:

א. כוונת הלב בקיום המצווה לשם ה', ובמצוות התלויות בדיבור (כגון תפילה) לכוון למה שמוציא מפיו, וזה פשיטא שלכו"ע אינו לעיכובא אם כי נצרכת לכתחילה למצווה מן המובחר.
ובספר" תולדות קול אריה" שלזה כיוונו גדולי ישראל בכל הדורות שפתחו סיפרם בר"ת של שם הוי"ה, וזו כוונת רבינו הקדוש שהתחיל המשנה בהלכות ק"ש שהיא מצוות יחוד ה' ע"מ שלימוד כל הש"ס יהיה בכוונה זו.

ראה עוד ב"ח (סימן ח' ס"ק ז'). שבציצית, תפילין, וסוכה הכוונה הראשונה היא לעיכובא, כי הטעם נכתב בתורה.

בית יוסף על פי תורת הנסתר ✪ מצוות צריכות כוונה

כוונה לצאת יד"ח המצווה

וסיים המשנ"ב "רק שמחולקים (מ"ד מצוות צריכות כוונה ומ"ד אין צריכות) אם חייב לכוון קודם שמתחיל המצווה לצאת בעשיית אותה מצווה", וכ"כ בסוף ס"ק י': "אבל לכתחילה ודאי צריך להיזהר לכוון קודם כל מצווה לצאת ידי חובת המצווה וכן העתיקו כל האחרונים בספריהם. ועיין בחיי אדם באריכות גדול.

ובצעטיל קטן - מרבי אלימלך מליזענסק זי"ע: אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם: **באות ד.** בכל הדברים שבעולם הן בתורה הן בתפלה הן במצות מעשיות ירגיל את עצמו לומר בזה הלשון **הריני עושה זאת לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו וירגיל את עצמו לומר זאת בתוכיות ופנימיות הלב ובהמשך הזמן ירגיש הארה גדולה באמירה זו. **באות טו.** קודם נטילת ידיים לאכילה יאמר תפלת השב של רבינו יונה ז"ל ואחר אכילת המוציא יאמר בזה הלשון **לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה אין אני אוכל להנאת גופי חס ושלום רק שיהיה גופי בריא וחזק לעבודתו יתברך שמו ואל יעכב שום חטא ועון והרהור רע ותענוג גשמי את היחוד קודשא בריך הוא על ידי ניצוצות קדושות של האכילה והשתיה הזה ויכוין כשהוא אוכל דבר מה או שותה דבר מה שהטעם שהוא מרגיש בפיו בשעת לעיסה ובשעת גמיעה היא פנימיות הקדושה וניצוצות הקדושה השורה במאכל או במשקה ההוא ועל ידי האכילה והטחינה בשינים והאצטומכא נברר הפנימיות מהמאכל שלא יעשה מותר להשפיע לחיצונים ואז נפשו נהנית מהפנימיות, והפסולת נעשה מותרות ונדחה אל החיצונים ויקבל אז במחשבתו שתיכף ומיד כשירגיש שיצטרך לנקביו לא ישהה את הפסולת בקרבו לטמא חס ושלום את מוחו ולשקץ את נפשו להשהות את הצואה והשתן בקרבו אפילו רגע אחד. וגם יצייר לפניו בשעת אכילה האותיות **מאכ"ל** בכתב אשורית ויהרהר שעולה צ"א כמנין הויה בשילוב אדני, עכל"ק.****

ועיין בספר מצוות סת"ם השלם בקונטרס דרכי חיים סימן א' ב', ושם נסמן: זוה"ק תרומה דף קצ"ח (חרדים בהקדמה), אגרא דפרקא שי"ג, יוסף אברהם בשם זוה"ק, חרדים, שדי חמד מערכת מ' כלל קצ"ח, אגרא דפרקא קצ"ט, מל"ח בשם נהג כצאן יוסף, שער המצוות פרשת עקב, כף החיים תנ"ד מ', ש"מ י' י"ב, שו"ת נחלה לישראל סימן י', משמרת שלום הלכות תלמוד תורה, הלקט חלק ב' כ"ז, אור צדיקים סימן א' אות י"א, בית השואבה, שדי חמד שם. מצוה בכוונה - או"ח סימן ד', מגן אברהם תקפ"ט. החיוב מן התורה - רשב"ם פסחים קי"ד, שמש צדקה או"ח כ"ט, בי"ד יו"ד קס"ח, דרך פיקודיך בהקדמה, פרי מגדים שם, משנה ברורה. לפי כמה מהפוסקים אינם יוצאים אפילו בדיעבד אם לא כיוון - גר"א תפ"ט, ועיין ביאור הלכה סימן ס'. בקריאת שמע צריך לכוון ג' כוונות - כד הקמח לרבינו בחיי. סך הכל בכל מצוה בין מדאורייתא בין מדרבנן צריכים לכוון לצאת המצווה - שבת פרק במה מדליקין, רמב"ם בספר המצוות, דרך פיקודיך בהקדמה, יסוד ושורש העבודה, אזהרות ישמח משה.